

วิชาวรรณกรรมไทยร่วมสมัย

แนวคิดที่ปรากฏในนวนิยายซีไรต์

(ปี พ.ศ. 2522-2546)

แนวคิดสำคัญ

1. กิเลสตัณหา ความทะยานอยาก การยึดมั่นถือมั่นในบางสิ่งบางอย่าง

มนุษย์ไม่ว่าจะเผ่าพันธุ์ใดหรือเพศใด ไม่อาจหลีกเลี่ยงพ้นจากกิเลสตัณหาได้ มีความยึดมั่นถือมั่น และความทะยานอยากไม่จบสิ้น

ตัวอย่างจากเรื่อง *ตลิ่งสูงซุงหนัก* การยึดมั่นถือมั่นของค่างาย การยึดมั่นถือมั่นการเป็นเจ้าของพลายสุด ยึดมั่นในตัวตนและหลงติดอยู่กับซากความคิดในอดีต

ตัวอย่างจากเรื่อง *อมตะ* ไม่ว่าโลกมนุษย์จะเจริญก้าวหน้าเพียงใด แต่กิเลสก็ยังครอบครองใจมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นคนจริง (พรหมินทร์) และคนโคลน (อรชุน)

แนวคิดสำคัญ

2. ครอบครัวมีบทบาทต่อมนุษย์และคนในสังคม

ครอบครัวที่อบอุ่นจะช่วยสร้างมนุษย์ให้เป็นคนมีคุณภาพ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสังคม

ตัวอย่างจากเรื่อง *ช่างสำราญ* ผู้เขียนเสียดสีสังคม ผ่านเรื่องราวและตัวละคร “เด็กชายกำพล” ซึ่งถูกพ่อแม่ทอดทิ้ง และแม่จะได้รับการอุปการะจากชาวบ้าน แต่เขาก็ไม่เคยเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว รวมทั้งการตั้งชื่อเรื่องและนามสกุลว่า “ช่างสำราญ” ภาพรวมที่ดูเหมือนจะดีนั้น แท้จริงแล้วเป็นอย่างที่เห็นคือ *ช่างสำราญ* จริงหรือไม่

แนวคิดสำคัญ

3. ทุกสิ่งทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงไม่คงทน ทั้งชีวิต ลาภ ยศ สรรเสริญ และความสุข

ตัวอย่างจากเรื่อง เวลา สะท้อนผ่านตัวละครหญิงชราที่ถูกทอดทิ้ง เมื่อเวลาผ่านไป ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเปลี่ยนแปลง ไม่สามารถอุดรูรั้งให้คงอยู่ได้ เป็นสัจธรรมที่เป็นจริงตลอด ทุกยุคทุกสมัย

แนวคิดสำคัญ

4. มนุษย์ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคม สังคมจะกำหนดบทบาทและความเป็นไปของมนุษย์

ตัวอย่างจากเรื่อง คำพิพากษา สังคมจะมีอิทธิพลต่อความเป็นหรือความตายของมนุษย์ได้ โดยเฉพาะตัวละคร “ปัก” ปักต้องตกเป็นเหยื่อของสังคม ต้องพ่ายแพ้ต่อสังคม ต้องกินเหล้า และในที่สุดก็ตาย

สังคมจะเป็นผู้พิพากษาว่า ใครผิด ใครถูก ใครดี ใครเลว มนุษย์ไม่อาจต่อต้านสังคมได้

แนวคิดสำคัญ

5. มนุษย์ต่อสู้และเอาชนะความยากลำบาก รู้จักต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีของความเป็นคน

ตัวอย่างจากเรื่อง ลูกอีสาน คำพูน บุญทวี ได้ถ่ายทอดชีวิตชาวอีสานที่มีความยากลำบากแรนแค้น แสดงให้เห็นการต่อสู้กับจิตใจของตนเองและการต่อสู้กับธรรมชาติ โดยไม่ละทิ้งถิ่นกำเนิด และมีความรักศักดิ์ศรีและท้องถิ่นของตน

แนวคิดสำคัญ

6. มนุษย์มีความยึดติดและมีความต้องการ

ยึดติดกับอำนาจ เช่น เรื่องอมตะ ตัวละครพรหมินทร์ ที่ต้องการมีชีวิตเป็นอมตะ เพื่อครองอำนาจไว้ตลอดไป

ยึดติดกับอดีต เช่น เรื่องคำพิพากษา พังยึดติดกับอดีตของตนเอง เมื่อสมัยบวชเป็นสามเณร เรื่องเวลา ยายบุญเรือน ยึดติดกับอดีตของตนเองที่เคยเป็นเศรษฐีเป็นผู้ดี แมต่นจะมาอยู่ในสถานสงเคราะห์คนชรา แล้วยังนึกถึงอดีต

ยึดติดกับมายา การมองคนที่ภายนอก เช่น เรื่องคำพิพากษา ตัวละคร “ครูใหญ่” ที่มองภายนอกเป็นคนที่มีความดี แต่ภายในจิตใจแล้ว เป็นคนที่มีความคดโกง

มีความต้องการปัจจัยสี่ เช่น เรื่องลูกอีสาน มนุษย์ต้องการปัจจัยในการดำรงชีวิต เพราะสภาพความเป็นอยู่ของตัวละครในเรื่องนั้นอดอยาก

